

Kaupunginhallitus 25.05.2026 § 197

§ 197

Valtuustoaloite fossiilisten polttoaineiden mainonnan rajoittamiseksi (Kv- asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Virtanen Timo
Haataja Jukka
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena Peppi Seppälän ja Tiina Elon ym. 23.2.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen fossiilisten polttoaineiden mainonnan rajoittamiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Partanen Nevanlinnan kannattamana esitti, että asia jätetään pöydälle. Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Partasen pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska Partasen ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen päättäneen jättää asian pöydälle.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutetut Peppi Seppälä ja Tiina Elo sekä 19 muuta valtuutettua ovat jättäneet 23.2.2026 valtuustoaloitteen fossiilisten polttoaineiden mainonnan rajoittamiseksi.

Aloitteessa todetaan, että Espoon hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vaatii erityisesti liikenteen päästöjen vähentämistä. Aloitteessa fossiilimainoksella tarkoitetaan muun muassa polttoaineita myyvien yritysten tai tuotteiden mainontaa, fossiilisilla polttoaineilla toimivien yksityisautojen, lentoliikenteen tai risteilyalusten markkinointia.

Aloitteessa ehdotetaan, että kaupunki selvittää keinot fossiilimainonnan rajoittamiseksi kaupungin omistamissa ja hallinnoimissa mainospaikoissa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Mainonta yleisillä alueilla

Espoon kaupungilla on useita mainontaa sisältäviä sopimusjärjestelyjä.

Espoon mainontaa sisältävässä **bussikatossopimuksessa** todetaan, että mainonta ei voi olla lainsäädännön, hallinnollisten määräysten tai joukkoliikenteen vastaisia. Autojen mainostaminen on kuitenkin sopimuksen mukaan sallittua. Mikäli sopimukseen halutaan muutoksia, siitä on mahdollista neuvotella sopimusosapuolen kanssa erikseen. Sopimus on voimassa vuoden 2037 loppuun asti. Sopimuksen muuttamista kesken sopimuskauden ei kuitenkaan pidetä tarkoituksenmukaisena ja sillä mitä ilmeisemmin olisi kielteisiä taloudellisia vaikutuksia.

Espoon yleisten alueiden **digitaalinen ulkomainonta** on kilpailutettu ja hankintapäätös on tehty 30.9.2025. Digitaalisen ulkomainonnan sisältö on kuvailtu ”Yleisten alueiden ulkomainonnan periaatteissa”, jonka tekninen lautakunta on hyväksynyt 10.3.2025. Ulkomainonnan periaatteissa ulkomainonnan sisällöstä on mainittu seuraavasti:

”Espoon kaupunki ei rajoita ulkomainonnan sisältöjä. Mainonnan sisällön tulee kuitenkin noudattaa kansallista, mainontaa koskevaa lainsäädäntöä sekä mainonnan eettisiä ohjeita.”

Lisäksi sopimuksessa todetaan, että mainonnan sisällön tulee noudattaa alan yleisistä käytännöistä lähtevää ohjeistusta ja menettelytapoja. Ulkomainontaa koskeva sopimus on solmittu kymmeneksi (10) vuodeksi. Espoon kaupunki ei voi vaatia sopimusehtoihin palveluntuottajilta fossiilisten polttoaineiden yms. mainonnan kieltä tällä sopimuskaudella. Todettakoon, että sopimus tuottaa Espoon kaupungille tuloja merkittävästi.

Pylväsmainokset on kilpailutettu vastaavilla määräyksillä viiden (5) vuoden sopimuskaudeksi ja hankintapäätös siitä on tehty 22.5.2026.

Myös liikunnan ja urheilun tulosityksikkö tekee pyydettäessä mainossopimuksia espoolaisille urheiluseuroille liikunnan hallinnassa oleviin liikuntapaikkoihin. Niiden merkitystä voi kuitenkin pitää aloitteen kannalta vähäisenä.

Voidaan nähdä, että mainonnan voimakkaat rajoitukset olisivat ristiriidassa kaupungin talouden tasapainottamisen kanssa. Menetettyjen tulojen sijaan mitä ilmeisimmin tulisi löytää korvaavia toimia.

On myös huomattava, että esitetyt mainonnan rajoitukset poikkeaisivat mainonnan yleisestä toimintaympäristöstä. Jos esitetyt rajoitukset ryhdyttäisiin soveltamaan, on rajausta myös tarpeen tarkentaa yksityiskohtaisemmaksi.

Fossiilisten polttoaineiden mainonnan rajoittaminen muussa maanvuokraustoiminnassa

Jos kaupunki päättäisi rajoittaa fossiilimainontaa yleisemmin maanvuokrauksen keinoin, yksinkertaisinta olisi toteuttaa rajoituksia ensisijaisesti uusissa ja uusittavissa maanvuokrasopimuksissa.

Menettely perustuisi kaupungin toimintaan maanomistajana, jossa pätee pääsääntöisesti yksityisoikeudelliset periaatteet kaupungin oikeudesta sopimusvapauden puitteissa rajoittaa vuokraamallaan alueilla harjoitettavaa toimintaa.

Käytännössä useimpiin maanvuokrasopimuksiin voisi sisällyttää ehdon, joka kieltäisi tai rajoittaisi fossiilisiin polttoaineisiin sekä niitä hyödyntäviin

tuotteisiin tai palveluihin kohdistuvan ulkomainonnan vuokra-alueella. Lisäksi kaupunki voisi sisällyttää vastaavia rajoituksia myös lyhytaikaisiin maankäyttölupiin, jotka koskevat esim. kaupungin alueilla järjestettäviä tapahtumia.

Voimassa olevien maanvuokrasopimusten osalta kaupunki ei voi yksipuolisesti lisätä uusia rajoituksia sopimukseen, joissa tällaista ehtoa ei nykyisellään ole. Mahdolliset rajoitukset voitaisiin kuitenkin ottaa huomioon vuokrasopimusten jatkoa koskevissa ehdoissa, ellei nykyisistä sopimusehdoista tai asiakokonaisuudesta selvästi muuta johtuisi.

Johdonmukaisten käytänteiden varmistamiseksi tulisi ulkomainonnan ohella arvioida myös fossilisiin polttoaineisiin liittyvää maankäytön kokonaisuutta. Espoon kaupunki vuokraa tällä hetkellä maa-alueita esim. polttoainejakelu- ja huoltoasematoimintoja sekä auto- ja liikennepalveluihin liittyvää yritystoimintaa varten.

Aidosti vaikuttavien käytänteiden saavuttamiseksi voisi harkittavaksi tulla linjaus, jonka puitteissa ryhdyttäisiin rajoittamaan kaupungin omistamien alueiden vuokraamista esimerkiksi joidenkin valtuustoaloitteessa mainittujen elinkeinotoimintojen käyttöön.

Tällaisten rajoitteiden jalkauttaminen olisi pitkäjänteinen prosessi. Se toteutuisi ensisijaisesti siten, että uusia vuokrasuhteita ei perustettaisi eikä nykyisin voimassa olevia vuokrasopimuksia soveltuvissa tilanteissa enää jatkettaisi, ellei siihen olisi käsillä selvää oikeudellista velvoitetta tai muutoin painavaa perustetta.

Tällaisella linjauksella olisi kuitenkin sekä kaupungin että kaupunkilaisten kannalta osin myös epätoivottavia seurauksia. Jos korvaavia toimintoja ei poistuvien toimintojen tilalle toteutuisi, tämä voisi aiheuttaa haittoja elinkeinotoiminnalle. Osin kyse olisi linjauksen käytännön tulkinnoista ja rajanvedoista sekä valvonnan tehokkuudesta sekä toisaalta tiettyjen palveluiden näkyvyys ja alueellinen saatavuus voisi heikentyä. Tulojen menetysten vuoksi tämä voisi vaikuttaa myös kaupungin talouteen.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite fossiilisten polttoaineiden mainonnan rajoittamiseksi

Tiedoksi